

การพัฒนาแบบวัดความรู้และทัศนคติในการให้บริการเลิกบุหรี่ของเภสัชกรและนักศึกษาเภสัชศาสตร์ : การศึกษานำร่อง

ปิยฉัตร ร้อยศรี, สิริวิมล ชูแก้ว, อภิสรา จิโรจน์กุล, ทวีศักดิ์ มณีโรจน์*
สาขาวิชาเภสัชกรรมคลินิก, คณะเภสัชศาสตร์, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ควันทูหมีมีสารก่อมะเร็งซึ่งเป็นอันตรายต่อสุขภาพทำให้เกิดโรคหัวใจและหลอดเลือด โดยพบผู้สูบบุหรี่ในประเทศไทยอายุ 15 ปีขึ้นไปร้อยละ 17.4 บุคลากรทางการแพทย์มีบทบาทสำคัญในการให้บริการเลิกบุหรี่เพื่อลดจำนวนประชากรที่สูบบุหรี่ในประเทศไทยและส่งเสริมสุขภาพของคนในสังคมให้ดีขึ้น เภสัชกรเป็นวิชาชีพหนึ่งที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการเลิกบุหรี่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการให้บริการในร้านยาซึ่งประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้สะดวก อย่างไรก็ตาม จำนวนร้านยาที่ให้บริการเลิกบุหรี่ยังมีไม่เพียงพอต่อประชากรที่ต้องการเลิกสูบบุหรี่ ซึ่งอาจเกิดจากความพร้อมด้านความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการให้บริการเลิกบุหรี่ของเภสัชกร ปัจจุบันยังไม่มีแบบวัดความรู้และทัศนคติเกี่ยวกับการให้บริการเลิกบุหรี่สำหรับประเมินสาเหตุดังกล่าว ทางคณะผู้วิจัยจึงจัดทำการศึกษาขึ้นเพื่อพัฒนาแบบวัดความรู้และทัศนคติของเภสัชกรและนักศึกษาเภสัชศาสตร์ในการให้บริการเลิกบุหรี่ ซึ่งแบบวัดประกอบด้วยคำถามประเมินความรู้จำนวน 15 ข้อ และทัศนคติจำนวน 8 ข้อ จากนั้นเก็บข้อมูลเภสัชกรจำนวน 30 ราย และนักศึกษาเภสัชศาสตร์ชั้นปีที่ 4, 5 และ 6 ซึ่งผ่านการเรียนหัวข้อการให้บริการเลิกบุหรี่จำนวน 30 ราย เพื่อหาค่าความยากง่ายของแบบวัดความรู้ (item difficulty: P_i) และหาค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบวัด ผลการศึกษาพบว่า แบบวัดความรู้ในการให้บริการเลิกบุหรี่ของเภสัชกรและนักศึกษาเภสัชศาสตร์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความตรงของเนื้อหา มีจำนวน 14 ข้อ จากทั้งหมด 15 ข้อ โดยมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (index of consistency: IOC) อยู่ในช่วง +0.67 ถึง +1.00 และแบบวัดทัศนคติในการให้บริการเลิกบุหรี่ของเภสัชกรและนักศึกษาเภสัชศาสตร์ที่ผ่านเกณฑ์การประเมินความตรงของเนื้อหา มีจำนวน 7 ข้อ จากทั้งหมด 8 ข้อ โดยทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ +1.00 ผลการวิเคราะห์ความยากง่าย (difficulty) ของแบบวัดความรู้ในเภสัชกรพบว่า มีคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 10 ข้อ เมื่อพิจารณาค่าความสอดคล้องภายในจากค่า Kuder-Richardson-20 (KR-20) พบว่ามีค่าเท่ากับ -0.095 สำหรับแบบวัดความรู้ในนักศึกษาเภสัชศาสตร์ พบว่ามีคำถามที่ผ่านเกณฑ์จำนวน 11 ข้อ นำมาพิจารณาค่าความสอดคล้องภายในจากค่า Kuder-Richardson-20 (KR-20) พบว่ามีค่าเท่ากับ 0.362 ผลการประเมินค่าความเที่ยง (reliability) ของแบบวัดทัศนคติในเภสัชกรและนักศึกษาเภสัชศาสตร์พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (α -coefficient) เท่ากับ 0.793 และ 0.749 ตามลำดับ แบบวัดความรู้และทัศนคติที่พัฒนาขึ้นสามารถนำไปใช้ในการประเมินความรู้และทัศนคติในการให้บริการเลิกบุหรี่ของเภสัชกรและนักศึกษาเภสัชศาสตร์ได้

คำสำคัญ: ความรู้ ทัศนคติ เภสัชกร นักศึกษาเภสัชศาสตร์ บริการเลิกบุหรี่